

**YVA-LAIN 13 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
ARVIOINTIMENETTELYN (YVA) SOVELTAMISESTA
YKSITTÄISTAPAUKSESSA: KIURUVEDEN SÄÄNNÖSTELYN
TARKISTAMINEN SEKÄ KIURUJOEN PERKAAMINEN, KIURUVESI JA
IISALMI**

HANKKEEN KUVAUS

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue suunnittelee Kiuruveden säännöstelyn uudistamista sekä Kiurujoen perkaamista Saarikosken säännöstelypadon (ns. Runnin neulatammi) Niskaniemen väliltä. Kiuruveden säännöstelyn muutoksen tavoitteena on säännöstelyn hoidon helpottaminen, säännöstelystä järven tilalle aiheutuvien haitallisten vaikutusten vähentäminen sekä vesistön käyttömahdollisuuksien parantaminen. Suunnitelluilla toimenpiteillä on myös tarkoitus parantaa valmiutta vastata ilmastonmuutoksen vuoksi muuttuviin sääolosuhteisiin.

Nykyinen säännöstely tapahtuu vesistötoimikunnan vuonna 1935 antamalla päätöksellä, jota on osittain muutettu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä vuonna 1936. Säännöstelyn tavoitteena on tulvahaittojen minimointi, joka toteutetaan pitämällä vedenkorkeus mahdollisimman lähellä tavoitetasoa $N_{2000} + 88,82$ m. Keväällä järven varastotilaa kasvatetaan laskemalla vedenkorkeutta 0,4 m. Ennen jäidenlähtöä Saarikosken pato avataan ja pidetään auki niin kauan kun Kiuruveden pinta on tason $N_{2000} + 88,82$ m yläpuolella. Lisäksi luvassa määrätään vähintään 2,5 m³/s virtaama juoksutettavaksi padosta. Minimivirtaamasääntöä ei ole kuitenkaan voitu noudattaa, sillä se olisi johtanut haitalliseen veden pinnan alenemaan Kiuruvedellä.

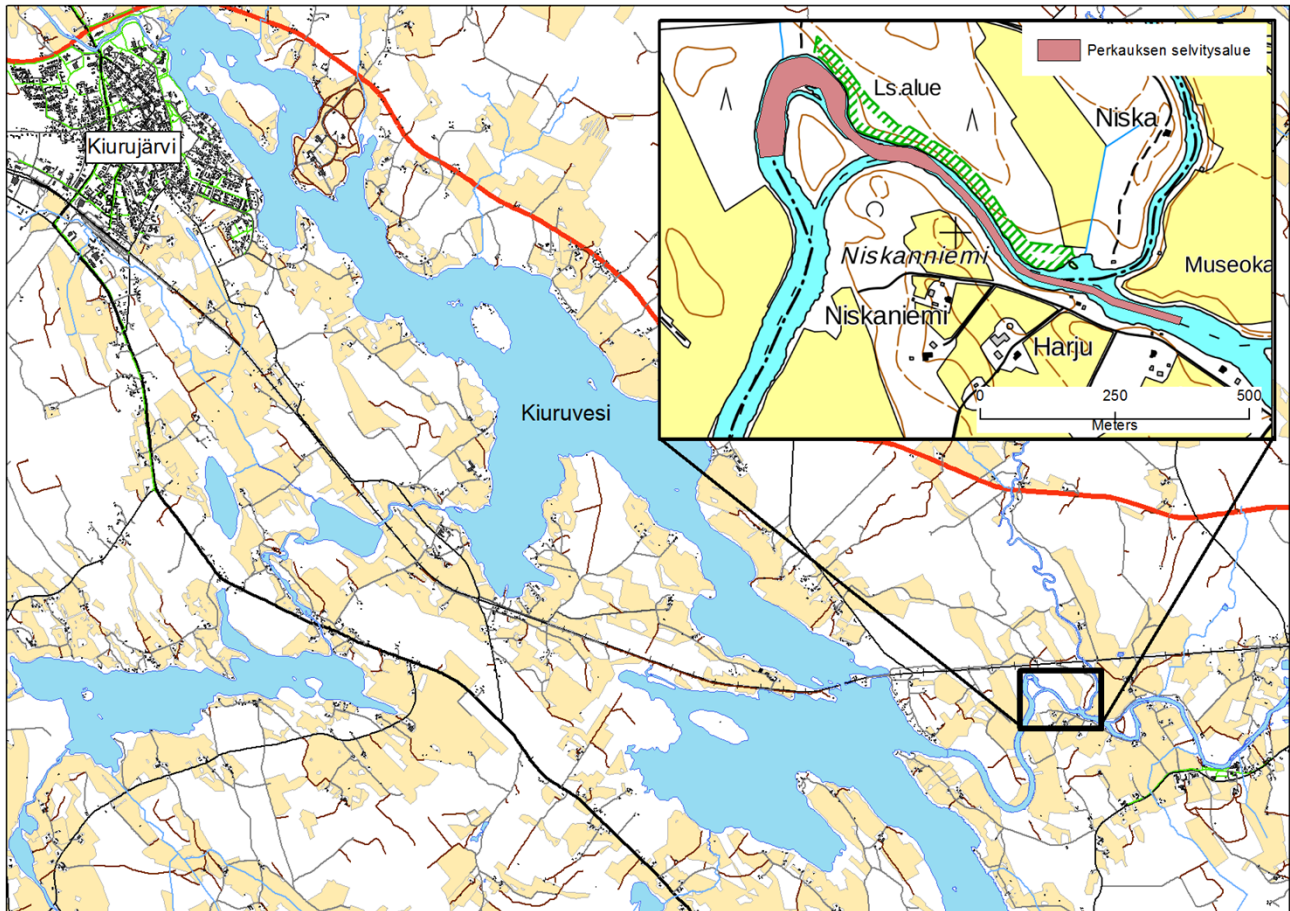
Säännöstelyä on tarkoitus muuttaa niin että ns. kevätkuopan teosta luovutaan. Lisäksi asetetaan tavoitekorkeus Kiuruveden kevättulvalle ($N_{2000} + 89,90$ m) sekä tulva-ajan ulkopuolelle 0,2 m vaihteluväli.

Suunnitelman mukainen vaihteluväli kevättulva-ajan ulkopuolella on $N_{2000} +88,72 - 88,92$ m. Tavoitteellinen tulvakorkeus on noin 50 cm kesän keskivedenkorkeuden yläpuolella. Kevättulvat noussevat kuitenkin tulevaisuudessakin yleensä ylärajan yläpuolelle. Ylärajan ajoittamisessa on huomioitu toteutuneet vedenkorkeudet sekä ilmastomuutoksen mahdollisesti aikaistamat kevättulvat. Saarikosken padon läpi juoksutettavan minimivirtauksen vähentämisellä varaudutaan ilmastomuutoksen aiheuttamiin tulevaisuuden kuiviin kausiin sekä estetään Kiuruveden pinnan liian nopea aleneminen ja alarajan alitukset pitkien kuivakausien aikana. Säännöstelyn tarkistamisen jälkeen keskivedenkorkeus (MW) laskee 1 cm alentuneiden tulvien vuoksi. Säännöstelyn muutoksen vuoksi Saarikosken padosta juoksutettavat virtaamat pienenevät lopputalvesta kevätkuopan teon lopettamisen vuoksi. Alivirtaaminen pieneminen ajoittuu kuiviin ajanjaksoihin talvella ja keski- ja loppukesällä. Ylivirtaamat eivät muutu hankkeen myötä. Edellä esitetyt vedenkorkeuden muutokset perustuvat alkuperäiseen säännöstelysuunnitelmaan, jonka mukaan Kiurujokea olisi perattu myös ns. Niskaniemen lenkin alueella, joten luvut voivat jossain määrin muuttua suunnitelman tarkistamisen yhteydessä.

Perkauksen ansiosta Kiurujoen pinnankorkeus on mahdollista pitää noin 25 cm nykyistä alempana keskiylivirtaamalla. Kiurujoen perkausta on suunniteltu toteutettavaksi useilla eri vaihtoehtoilla. Tutkituissa vaihtoehtoissa on selvitetty Niskaniemen lenkin perkausta koko leveydeltä ja kavennettuna. Lisäksi on selvitetty vaihtoehtoa, jossa Niskaniemen lenkki jätetään kokonaan perkaamatta. Lopulliseen suunnitteluun valittiin perkausvaihtoehto, jossa Niskaniemen lenkki jätetään perkaamattomaksi, sillä lenkin perkauksen vaikutus Kiuruveden kesätulvien hallintaan on selvitysten mukaan vähäinen.

SIJAINTI

Kiuruvesi on Vuoksen vesistöalueeseen kuuluvan lisalmen reitin läntinen latvaosa. Kiuruveden valuma-alue on kooltaan 1415 km^2 , kun se rajataan järven luusuaan. Kiuruvedestä vedet virtaavat noin 11 km mittaista Kiurujokea pitkin Haapajärveen. Kiuruvettä säännöstellään Saarikosken säännöstelypadolla, joka sijaitsee noin 4 km päässä Kiurujärven luusuasta. Säännöstelypadon putouuskorkeus on noin 2,5 m. Tulva-aikaan Kiurujoessa saattaa olla pudotusta jopa kymmeniä senttejä, mutta normaalissa virtaamatilanteessa putous keskittyy säännöstelypadolle. Kiuruveden keskimääräinen vedenkorkeuden vaihtelu vuosina 1986 - 2009 on ollut noin 1,35 m, keskimääräisen vedenkorkeuden ollessa tasolla $N_{2000} +88,88$ m. Kuvassa 1 on esitelty suunniteltu toimenpidealue karkeasti hahmoteltuna sekä hankkeen sijainti suhteessa Kiurujärven taajamaan.

Kuva 1 Suunniteltu toimenpidealue karkeasti hahmoteltuna sekä hankkeen sijainti suhteessa Kiurujärven taajamaan.

Hankkeen vaikutusalueen kaavoitus

Kiuruveden ranta-alueet ovat pääosin kaavoitettuja. Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Savon maakuntakaava 2030. Suunnittelualueella koskevat lisäksi Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava sekä Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava 2030.

Yleiskaava

Kiuruvesi-järven alueella on voimassa Kiurujärven rantaosayleiskaava. Järven pohjoisosaa koskevat Taajaman osayleiskaava 2015 sekä Rantakylän osayleiskaava. Kiurujärven rantaosayleiskaavassa Kiuruveden rannoille on osoitettu erillispientalojen alueita, loma-asuntoalueita, loma-asuntojen ja matkailupalvelujen alueita, maatilojen talouskeskusten alueita, maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, maatalousvaltaisia alueita, maatalousvaltaisia alueita, joilla on kulttuurimaisema-arvoja, maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta,

maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja ja uimaranta-alueita. Lisäksi kaavassa on osoitettu yksittäisen rantasaunan rakennusoikeudellisia paikkoja, venevalkama/ venesatama/ rantautumispaikka-alueita, luonnonsuojelualueita, luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita sekä arvokkaan rantapuuston alueita.

Rantakylän osayleiskaavassa Kiuruveden rannoille on osoitettu maatilojen talouskeskusten alueita, loma-asuntoalueita, leirintäalueita, lähivirkistysalueita, uimaranta-alueita, venevalkama/ venesatama/ rantautumispaikka-alueita, maatalousvaltaisia alueita, joilla on kulttuurimaisema-arvoja sekä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja.

Taajaman osayleiskaavassa Kiuruveden rannoille on osoitettu julkisten palvelujen ja hallinnon alueita, puistoalueita, lähivirkistysalueita, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita, venevalkama-alueita, maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, maisemallisesti arvokkaita peltoalueita, yhdyskuntateknisen huollon alueita, pientalovaltaisia alueita sekä palvelujen ja hallinnon alueita.

Asemakaava

Ajantasa-asetuksessa Kiuruveden rannoille on osoitettu erillispientalojen korttelialueita, puistoalueita, lähivirkistysalueita (VL), urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita (VU), sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue (YS), lähipalvelujen alueita (PL), yleisiä pysäköintialueita (LP) sekä uimaranta-alueita (VV).

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireille tulo

Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry on vaatinut hankkeesta vastaavaa soveltamaan Kiuruvesijärven säännöstelyn uudistamista koskevaan hankkeeseen harkinnanvaraista YVA-menettelyä hankkeen vaikutusalueen laajuuden ja erilaisten intressien yhteen sovittamisen vuoksi. Ympäristöministeriö on 3.11.2017 määrännyt YVA-lain 11 §:n nojalla Kainuun ELY-keskuksen toimimaan yhteysviranomaisena Pohjois-Savon ELY-keskuksen hankkeessa Kiuruveden säännöstelyn tarkistaminen sekä Kiurujoen perkaaminen. Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt 22.1.2018 yhteysviranomaisen kannanottoa siihen, tuleeko hankkeeseen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Samalla Pohjois-Savon ELY-keskus on toimittanut YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta.

Viranomaisten kuuleminen ja muu käytettävissä oleva aineisto (YVAL 13.1 §)

Kainuun ELY-keskus on saanut asian käsittelyä varten Pohjois-Savon ELY-keskukselta käyttöönsä Kiuruveden säännöstelyn luvan tarkistamissuunnitelmaluonnoksen liitteineen sekä Kiurujoen perkaussuunnitelmiin liittyvät asiakirjat. Nämä asiakirjat olivat myös lausunnonantajien käytössä.

Kainuun ELY-keskus on 23.1.2018 pyytänyt lausuntoa Kiuruveden ja Iisalmen kaupunkien kaupunginhallituksilta sekä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä (Kiuruveden ja Iisalmen kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaiset) Lausunnossaan 12.2.2018 Kiuruveden kaupunginhallitus ei pidä erillistä ympäristövaikutusten arviointia tarpeellisenä. Kiuruveden kaupunginhallitus pitää hankkeesta vastaavan antamaa selvitystä hankkeen ympäristövaikutuksista riittävänä. Lisäksi lausunnossa todetaan, että hankkeella on suuri myönteinen merkitys Kiuruveden ranta-asutukselle, rannanomistajille, vesistön virkistyskäytölle sekä luontoarvoille ja se tulisi saada mahdollisimman nopeasti toteutukseen.

HANKKEEN TODENNÄKÖISET MERKITTÄVÄT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA MAHDOLLISUUS VÄHENTÄÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA TEHOKKAASTI

Kainuun ELY-keskus on tarkastellut käytettävissä olevien tietojen perusteella hankkeen todennäköisiä ympäristövaikutuksia ja niiden merkittävyyttä suhteessa YVA-lain soveltamisalan tarkoittamaan merkittävyyteen. Todennäköisiä YVA-lain 2 §:ssä määriteltyjä ympäristövaikutuksia, jotka liittyvät hankkeen ominaisuuksiin, sijaintiin ja ympäristövaikutusten luonteeseen, on tunnistettu ja alustavasti arvioitu erityisesti YVA-lain liitteen 2 näkökulmista. Lisäksi hankkeesta vastaava on esittänyt hankesuunnitelmassaan keinoja ympäristövaikutusten vähentämiseksi tai vähentämismahdollisuuksiksi.

Vesistö ja vesistövaikutukset

Kiuruvesi on tyypiltään luontaisesti runsasravinteinen järvi. Järven ekologinen tila on tyydyttävä ja veden kemiallinen tila hyvä. Kiuruveden valuma-alueen maapinta-alasta noin 75 % on metsätalouskäytössä ja 13 % maatalouskäytöstä. Valuma-alueen maaperästä noin 30 % on turvemaata. Suuri turvemaan osuus valuma-alueesta näkyy myös runsaana humuspitoisuutena; näkösyvyys järvellä on keskimäärin 30 - 90 cm. Alueen vesi- ja rantakasvillisuuden on todettu olevan lajistoltaan tavanomaista.

Kiurujoki on vesienhoitosuunnitelman mukaan nimetty voimakkaasti muutetuksi vesistöksi. Syynä nimeämiseen on erityisesti allastuminen, rakennetut osuudet ja vaellusesteet. Vesienhoitosuunnitelman mukaan Kiurujoelle tavoitellaan luokituksen mukaista hyvää saavutettavissa olevaa tilaa.

Kiurujoen yläosaa on perattu 1930-luvulla sekä 1980-luvulla niin voimakkaasti, että siinä olleet kosket ovat hävinneet ja uomasta on muodostunut rännimäinen kanava. Yläosan ainoa perkaamaton osuus sijoittuu ns. Niskaniemen lenkille, jonka ohi on rakennettu oikaisu-uoma. Niskakosken alueeseen on kuitenkin vaikuttanut oikaisu-uoman rakentaminen, joka on pienentänyt Niskakosken uoman virtaamaa ja putouskorkeutta.

Hankkeessa suunniteltu perkaus toteutetaan kelluvalla kalustolla ja massat kuljetetaan proomulla massojen rantauttamispaikalle Kiurujoen länsirannalle. Perkauksen vaikutukset vedenlaatuun ovat luonteeltaan lyhytaikaisia. Työstä johtuen uoman pohjasta huuhtoutuu hienojakoista ainetta, joka aiheuttaa kohtuullista veden samenessa. Perkausmassojen lopullinen läjityspaikka ratkaistaan urakan toteutusvaiheessa. Massoja ei läjitä uoman rannoille eikä niitä sijoiteta siten, että niistä pääsisi huuhtoutumaan vesistöön samentavia aineita.

Kasvillisuus, eliöt, luonnon monimuotoisuus, luonnonsuojelualueet

Kiurujoen Niskakosken lenkin itärannalle on perustettu yksityinen luonnonsuojelualue (Kiurujoen metsä) vuonna 2010 (YSA205702). Lisäksi itärannalla sijaitsee Taivaanrannan määräaikainen rauhoitusalue, joka on perustettu vuonna 2010 (MRA205895). Rauhoitusalueen päättymispäiväksi on merkitty 30.8.2030. Lisäksi Niskakoskessa olevassa saareissa on maakuntakaavan suojelualuemerkintä, ja alue on rauhoitettu tielaitoksen päätöksellä. Varsinaista suojelualueita saareen ei ole kuitenkaan toistaiseksi perustettu. Lapinsaareissa Kiuruvesi-järvellä on Lapinsaaren suojelualue (YSA200047).

Perkaushankkeella voi olla jonkin verran vaikutuksia luonnonympäristön tilaan sekä rantojen umpeenkasvaminen voi lisääntyä paikoin, mutta näiden vaikutusten ei etukäteen arvioida muodostuvan merkittäviksi.

ESITYS HAITTOJEN LIEVENTÄMISTOIMISTA

Säännöstelyn muuttaminen ei aiheuta pitkäaikaisia haittoja ja siitä seuraavat hyödyt ovat haittoja suuremmat. Minimivirtauksen vähentämisellä varaudutaan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin tulevaisuuden kuiviin kausiin sekä estetään Kiuruveden pinnan liian nopea aleneminen ja alarajan

alitukset pitkien kuivakausien aikana. Kevätkuopasta luopuminen vähentää haittoja, joita siitä on todettu aiheutuvan: kevätkuoppa muun muassa pienentää matalien lahtien vesitilavuutta ja siten heikentää järven happioloja ja muuttaa rantakasvillisuuden koostumusta.

Säännöstelykäytäntöä muuttamalla pyritään parantamaan Kiuruveden vesistön ekologista tilaa. Hankkeella on tulvariskien hallintaan positiivisia vaikutuksia ja sillä tavoitellaan ennen kaikkea rankkasateista aiheutuvien kesätulvapiikkien alentamista, jolloin tulvista aiheutuvat haitat maataloudelle vähenevät.

Kiurujoen perkausta on suunniteltu toteutettavaksi useilla eri vaihtoehtoilla. Perkausvaihtoehtojen paremmuutta on arvioitu kustannustehokkuuden sekä luontoarvojen näkökulmasta. Lopulliseen suunnitteluun valittiin perkausvaihtoehto, jossa Niskaniemen lenkki jätetään perkaamattomaksi. Niskaniemen lenkin perkauksen vaikutus Kiuruveden kesätulvien hallintaan on selvitysten mukaan vähäinen. Vaihtoehtoon päädyttiin ensisijaisesti sen pienempien kaivumäärien vuoksi, jolloin hankkeen kustannukset myös vähenevät. Lisäksi Niskaniemen lenkin luontoarvot säilyvät, kun se jätetään perkaamatta.

Suojelukohteille ja Niskakosken saarella olevalle rauhoitusalueelle ei aiheudu suoria vaikutuksia. Niskakosken saari on jätetty hankesuunnitelmassa koskemattomaksi. Kiurujoen perkaustoiminta ei vaikuta Kiurujoen metsä -luonnonsuojelualueeseen, eikä sinne läjitetä ruoppausmassoja. Perkaus tehdään kelluvalla kalustolla ja massat kuljetetaan proomulla alajuoksulle, jossa ne rantautetaan pois kuljetettaviksi. Rantauttamispaikat sovitaan kirjallisesti maa-alueen omistajien kanssa. Perkausmassojen lopullinen läjityspaikka ratkaistaan urakan toteutusvaiheessa. Massoja ei läjitetä uoman rannoille eikä niitä sijoiteta siten, että niistä pääsisi huuhtoutumaan vesistöön samentavia aineita. Massoja voidaan myös kuljettaa maankaatopaikoille, joilla on lupa vastaanottaa perkaustyöstä syntyviä ruoppausmassoja.

Perkauksen seurauksena huuhtoutuva kiintoaines kulkeutuu säännöstelypadon alapuoliseen Kiurujokeen ja laskeutuu uoman pohjaan vallitsevien virtausolojen mukaan. Osa kiintoaineesta voi sedimentoitua Haapajärveen. Perkausalueen pienentyessä liikuteltavien massojen määrä on vähentynyt, jonka seurauksena myös vesistövaikutukset vähenevät. Työstä johtuen uoman pohjasta huuhtoutuu hienojakoista ainetta, joka aiheuttaa kohtuullista veden samenessa. Perkauksen vaikutukset vedenlaatuun ovat luonteeltaan lyhytaikaisia, koska uomaa ei olennaisesti muuteta. Perkausta tehtäessä vedenlaatu tulee tilapäisesti heikkenemään, mutta hankkeen pitempiäaikaiset vaikutukset vedenlaatuun, kalastoon, pohjaeläimiin tai vesikasvillisuuteen eivät tule olemaan merkittäviä. ja haittojen oletetaan poistuvan nopeasti työn päättymisen jälkeen. Vesistöä

samentavia kaivutöitä ei tehdä 1.6. - 31.8. välisenä aikana, jolloin vesistöjä käytetään yleisesti virkistytymiseen.

Hanke, esitetyssä muodossaan, ei muuta olennaisesti Kiuruveden virtaamatai vedenkorkeusolosuhteita. Näin ollen luonnonsuojelukohteille ei kohdistu merkittäviä epäsuoria vaikutuksia. Hankkeen välillisenä vaikutuksena voidaan ennakoida vähäisiä vaikutuksia alueen linnustoon, sillä tulvahuippujen alentaminen saattaa kiihdyttää rehevimpien lahtien umpeenkasvua.

Hanketta koskien on jo vesilain mukaista hakemusta varten tehty kattavia selvityksiä, joissa on kuvattu alueen nykytilaa selkeästi ja laajasti. Lisäselvitysten tekeminen sekä asianmukainen vaikutusten arviointi on mahdollista ja voidaan edellyttää laadittavaksi vesilain mukaisen lupaprosessin yhteydessä.

RATKAISU

Kainuun ELY-keskus katsoo, että ympäristövaikutusten arviointimenettely ei ole tarpeen Pohjois-Savon ELY-keskuksen hankkeessa Kiuruveden säännöstelyn tarkistaminen sekä Kiurujoen perkaaminen.

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3.1 §).

YVA-lain liitteessä 1 luetellaan hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä. YVA-lain liitteen 1 kohdan 3 c mukaan arviointimenettelyä sovelletaan vesistön säännöstelyhankkeeseen, jos vesistön keskivirtaama on yli 20 kuutiometriä sekunnissa ja virtaama- tai vedenkorkeusolosuhteet muuttuvat olennaisesti lähtötilanteeseen nähden. Nykyisessä Kiuruveden säännöstelyluvassa määrätään padosta juoksutettavaksi vähintään 2,5 m³/s virtaama. Minimivirtaamasääntöä ei ole kuitenkaan noudatettu, sillä se olisi johtanut haitalliseen veden pinnan alenemaan Kiuruvedellä. Säännöstelyn tarkistamisessa ehdotetaan Saarikosken padon läpi juoksutettavaksi minimivirtaamaksi 0,5 m³/s nykyisen 2,5 m³/s sijaan. Säännöstelyn muutoksen vuoksi Saarikosken padosta juoksutettavat virtaamat pienenevät lopputalvesta kevätkuopan teon lopettamisen vuoksi. Ylivirtaamat eivät muutu hankkeen myötä. Hankkeen mukainen muutos säännöstelytoiminnassa ei muuta hankkeen sijaintia eikä hanke muuta vedenkorkeuksia olennaisesti; säännöstelyn tarkistamisen jälkeen keskivedenkorkeus (MW) laskee 1 cm alentuneiden tulvien vuoksi. Kesäajan ylivesi laskee 39 cm ja keskimääräinen ylivesi 22 cm. Koko vuoden ylivedenkorkeus (HW) laskee 17 cm ja

keskiylivedenkorkeus (MHW) 23 cm. YVA-lain liitteen 1 kohdassa 3 c tarkoitettu vaatimus virtaama- tai vedenkorkeusolosuhteiden muutoksesta ei siis hankkeessa täyty. Vesistön keskivirtaama ei myöskään hankkeessa ole yli 20 kuutiometriä sekunnissa. Edellä esitetyn perusteella ympäristövaikutusten arviointimenettely ei ole hanketta koskien tarpeen YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon perusteella.

YVA-lain 3.2 §:n mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tulee soveltaa lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-lain 3.3 §:ssä säädetään näkökohdista, jotka tulee huomioida päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Päätöksenteossa on otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Huomioon otettavia seikkoja on tarkemmin kuvattu YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen 2 §:ssä. Suunnitellun hankkeen ympäristövaikutusten merkittävyyttä arvioidaan YVA-lain liitteen 2 harkintakriteereihin perustuen.

Vesistön säännöstelyhanke ulottuu koko vesistön alueelle. Hankkeesta ympäristöön aiheutuvat haitalliset vaikutukset eivät hankkeen laajuudesta huolimatta ole todennäköisesti merkittäviä. Hankkeella ei ole tarkoitus muuttaa vesialueen rajaa ja alustavasti voidaan arvioida, että vaikutus vedenkorkeuksiin on vähäinen.

Hankealueen maankäyttö on pääasiassa maa- ja metsätaloutta. Vesistöä käytetään normaaliin virkistyskäyttöön. Rantojen maa-alueet ovat pääosin yksityisessä omistuksessa, eikä rantakiinteistöjen rakennuksille arvioida aiheutuvan haittoja. Hankkeen on arvioitu parantavan Kiuruvesi-järven ekologista tilaa. Hankealue ei sijoitu pohjavesialueelle. Hankkeella ei ole myöskään vaikutusta hankealueen luonto-, maisema- tai kulttuuriarvoihin.

Alueen virkistyskäyttömahdollisuudet parantuvat veneilyreitit syventymisen ansiosta. Uuden säännöstelykäytännön myötä voidaan juoksutettavalla minimivirtaamalla kuivina ajanjaksoina estää Kiuruveden vedenkorkeuden laskua haitallisen matalalle tasolle, millä on myönteisiä vaikutuksia virkistyskäytölle kuten kalastukselle, veneilylle ja uimiselle sekä vesimaisemalle. Saarikosken säännöstelypadon alapuolisella Kiurujoella veden viipymä uomaosuudella kasvaa kuivimpina aikoina, millä arvioidaan olevan vähäisiä haitallisia vaikutuksia vedenlaatuun ja virkistyskäyttöön.

Päätöksessä on otettu huomioon, että hankkeesta vastaavan käytettävissä on keinoja, joilla suunnitellun hankkeen vaikutuksia vesistöön ja ranta-alueisiin ja sen kautta välillisiä vaikutuksia luontoarvoihin on mahdollista vähentää. Hankkeen vaikutukset ovat luonteeltaan

vesistörakentamishankkeille tyypillisiä, ennalta tiedossa olevia vaikutuksia. Hankkeen ympäristövaikutukset ovat pääosin palautuvia ja suunnitellun hankkeen kesto on suhteellisen lyhyt, muutamia kuukausia.

Edellä olevan perusteella ympäristövaikutukset, joita on tarkasteltu ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet, hankkeen sijainti ja vaikutusten luonne, jäävät ennakoita arvioiden melko vähäisiksi eivätkä oleellisesti muutu verrattuna nykyiseen tilanteeseen. YVA-menettelyn soveltamiseen yksittäistapauksessa asetetut kriteerit eivät siten täyty, eikä arviointimenettelyä ole tarpeen soveltaa hankkeeseen.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 2, 3, 11, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §.

Hallintolaki (434/2003): 34 ja 60 §.

Selvilläolovelvollisuus YVA-laki 31 §

Vaikka hankkeeseen ei sovelleta edellä mainitun ratkaisun mukaan YVA-menettelyä, hankkeesta vastaavan on oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

MUUTOKSENHAKU

YVA-lain 37.1 §:n mukaan hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

YVA-lain 37.2 §:n mukaisesti tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen, ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa kuitenkin hakea muutosta päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan.

16.3.2018

KAIELY/690/2017

Vesitalousasiantuntija

Heli Nurmi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt
Vesitalousasiantuntija Heli Nurmi ja ratkaissut Ympäristö ja luonnonvarat -
vastuualueen johtaja Kari Pehkonen.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN**Päätös**

Pohjois-Savon ELY-keskus, suoritemaksutta.

yhteyshenkilö: Tuulikki Miettinen; tuulikki.miettinen(at)ely-keskus.fi

Tiedottaminen

Kainuun ELY-keskus tiedottaa tämän päätöksen nähtävillä olosta kuuluttamalla. Kuulutus julkaistaan sähköisesti Kiuruveden ja Iisalmen kaupunkien internetsivuilla, ja se pidetään nähtävillä 19.3.–4.4.2018 välisen ajan.

Julkaiseminen

Päätös julkaistaan sähköisesti osoitteessa:
<http://www.ymparisto.fi/YVApaatokset/Kainuu>

Päätös tiedoksi sähköisesti

Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry

Kiuruveden kaupunginhallitus: kaupunginhallitus(at)kiuruvesi.fi

Iisalmen kaupunginhallitus: kirjaamo(at)iisalmi.fi

Kiuruveden ja Iisalmen kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaiset, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä: kirjaamo(at)ylasavonsote.fi

LIITE

Valitusosoitus

LISÄTIEDOT

Vesitalousasiantuntija Heli Nurmi, puh. 0295 023 846

*Liite elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen***VALITUSOSOITUS****Valitusviranomainen**

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Tämä asiakirja KAIELY/690/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/690/2017 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nurmi Heli 16.03.2018 11:51

Ratkaisija Pehkonen Kari 16.03.2018 15:17